

18 November | 2022

จับตามอบากจีน ในการประชุมสุดยอดผู้นำเอเปค

ในเดือนพฤศจิกายนนี้ นับเป็นช่วงเวลาสำคัญในฐานะเจ้าภาพจัดการประชุมเอเปคของไทย ที่ทุกท่านจะได้ร่วมกันเป็นเจ้าบ้านต้อนรับผู้นำและผู้แทนระดับสูงจาก 21 เขตเศรษฐกิจเอเปค^{1/} ที่เดินทางมาเข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค (APEC Economic Leaders' Meeting: AELM) ระหว่างวันที่ 14 - 19 พฤศจิกายน 2565 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพฯ ซึ่งจัดภายใต้ Theme: OPEN. CONNECT. BALANCE ที่มุ่งเน้นประเด็นสำคัญ (Priority) 3 เรื่อง คือ (1) การเปิดเสรีและการอำนวยความสะดวกการค้าและการลงทุน (Open) โดยมีผลลัพธ์สำคัญคือการผลักดันการเจรจาเขตการค้าเสรีเอเชีย-แปซิฟิก (FTAAP) (2) การส่งเสริมความเชื่อมโยงในทุกมิติเช่น ด้านดิจิทัล และการเดินทาง (Connect) โดยมีผลลัพธ์สำคัญคือการจัดทำฐานข้อมูลมาตรการโควิด-19 และการส่งเสริมความสอดคล้องกันของใบรับรองการฉีดวัคซีนในภูมิภาค และ (3) การก้าวไปสู่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและครอบคลุม (Balance) โดยมีผลลัพธ์สำคัญคือเอกสาร Bangkok Goals on Bio-Circular-Green Economy

สิ่งหนึ่งที่น่าจับตามองในการประชุมครั้งนี้คือ ผู้แทนเขตเศรษฐกิจที่เดินทางมาเข้าร่วมประชุม โดยเฉพาะมหาอำนาจอย่างสหรัฐฯ และจีน โดยแม้ว่าสหรัฐฯ จะประกาศยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Strategy) ที่มุ่งยกระดับความสัมพันธ์กับภูมิภาคอินโดแปซิฟิกอย่างรอบด้าน พร้อมทั้งเดินทางเจรจาความร่วมมือทางเศรษฐกิจอินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Economic Framework: IPEF) กับ 14 เขตเศรษฐกิจในภูมิภาครวมทั้งไทยแล้ว^{2/} แต่ในการประชุมสุดยอดผู้นำเอเปคครั้งนี้ สหรัฐฯ ได้ส่งนางกมลลา แฮร์ริส รองประธานาธิบดีมาเข้าร่วมแทนประธานาธิบดีโจ ไบเดน ในขณะที่จีนซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจที่ดำเนินนโยบาย Zero Covid อย่างเข้มงวด ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้เดินทางมาเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง โดยเป็นการเดินทางออกนอกประเทศครั้งแรกตั้งแต่เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีสมัยที่ 3 และเป็นการเยือนไทยครั้งแรกตั้งแต่ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีมา 3 สมัย^{3/} ถือได้ว่าเป็นการส่งสัญญาณอย่างชัดเจนของจีนในการให้ความสำคัญและต้องการที่จะรักษาอำนาจของตนเองในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญทั้งด้านภูมิรัฐศาสตร์และห่วงโซ่อุปทานโลก

นอกเหนือจากการเข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำเอเปคแล้ว จีนยังถือโอกาสนี้กระชับความสัมพันธ์กับไทย โดยประธานาธิบดีสี จิ้นผิงจะพบหารือกับนายกรัฐมนตรีไทย เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางความสัมพันธ์หุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านระหว่างไทยกับจีนซึ่งครบรอบ 10 ปีในปี รวมทั้งพัฒนาความเชื่อมโยงในภูมิภาค และสร้างประชาคมไทย-จีนที่มีอนาคตร่วมกันอย่างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนยิ่งขึ้น เพื่อนำไปสู่โอกาสการครบรอบ 50 ปีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างสองเขตเศรษฐกิจในปี 2568 โดยทั้งสองฝ่ายจะลงนามในเอกสารความร่วมมือที่สำคัญ 2 ฉบับ ได้แก่ (1) แผนปฏิบัติการร่วมว่าด้วยความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ไทย-จีน ฉบับที่ 4 (2565 - 2569)^{4/} และ (2) แผนความร่วมมือไทย - จีนว่าด้วยการร่วมกันส่งเสริมเส้นทางเศรษฐกิจสายไหมและเส้นทางสายไหมทางทะเลแห่งศตวรรษที่ 21^{5/} ซึ่งเอกสารทั้งสองฉบับกำหนดแนวทางความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมอย่างรอบด้าน โดยมีสาขาความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับ ธพท. คือ การเงินการธนาคาร ที่มุ่งเน้นส่งเสริมความร่วมมือด้านเทคโนโลยีทางการเงินและการใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่อการค้าการลงทุนระหว่างกัน นอกจากนี้ ไทยและจีนยังได้ร่วมกันส่งเสริมการค้าทวิภาคีให้บรรลุเป้าหมาย 200,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯภายในปี 2569 ซึ่งที่ผ่านมาจีนเป็นคู่ค้าอันดับ 1 ของไทยตลอด 10 ปี โดยในปี 2564 การค้าไทย-จีนมีมูลค่ากว่า 131,380 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ^{6/}

แม้ว่าการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเอเปคปี 2565 ของไทยจะสิ้นสุดลงในวันที่ 19 พฤศจิกายนนี้ แต่สิ่งที่น่าติดตามต่อไปคือบทบาทของสหรัฐฯ ในฐานะเจ้าภาพจัดการประชุมเอเปคปี 2566 ทั้งในด้านการสอดแทรกนโยบายของสหรัฐฯ ที่จะสามารถกำหนดเป็นประเด็นที่จะหยิบยกผลักดันภายใต้เอเปค และการขับเคลื่อนกับมหาอำนาจที่เป็นสมาชิกเอเปคอย่างจีนและรัสเซีย ท่ามกลางความตึงเครียดของสถานการณ์รัสเซีย-ยูเครน และความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจการเมืองโลกที่ยังคงดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นความท้าทายของเขตเศรษฐกิจต่าง ๆ รวมทั้งไทยในการดำเนินนโยบายด้านต่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีที่จะต้องคอยติดตามสถานการณ์ต่อไป

กมลพร ไรจนรัตน์นกุล
เศรษฐกรอาวุโส ผรร.

*****

1/ สมาชิกเอเปค 21 เขตเศรษฐกิจได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไน แคนาดา อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ มาเลเซีย นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาชนจีน เขตบริหารพิเศษฮ่องกง จีนไทเป เม็กซิโก ปาปัวนิวกินี ซิลิ โปแลนด์ เวียดนาม และรัสเซีย
2/ ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่อง Indo-Pacific Strategy (Link) และข้อมูลเพิ่มเติมเรื่อง IPEF - ทั่วโลกกับผรร.
3/ ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง เคยเยือนไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐบาลไทย เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรองประธานาธิบดีสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อปี 2554 (ที่มา: กระทรวงการต่างประเทศ Link)
4/ ครอบคลุมความร่วมมือ 18 สาขา ได้แก่ (1) การเมือง (2) การทหารและความมั่นคง (3) เศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน (4) การเงินและการธนาคาร (5) เศรษฐกิจดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (6) อุตสาหกรรม (7) เกษตรกรรม (8) ศิลปกรรม การตรวจสอบ และการกำกับโรค (9) พลังงาน (10) คมนาคมและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (11) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (12) ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (13) วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว (14) การศึกษา (15) สาธารณสุข (16) ประกันสังคม และการลดความยากจน (17) สื่อและประชาสัมพันธ์ และ (18) ความร่วมมือในระดับภูมิภาคและพหุภาคี
5/ ครอบคลุมความร่วมมือ 5 สาขา ได้แก่ (1) Policy Coordination (2) Facility Connectivity (3) Unimpeded Trade (4) Financial Integration และ (5) People-to-people Bond
6/ ข้อมูลจากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (Link)